

Kaffe med rån

– läsförståelse- och funderingsfrågor samt skrivövning

Ämne: Svenska, SVA, SFI, Samhällskunskap

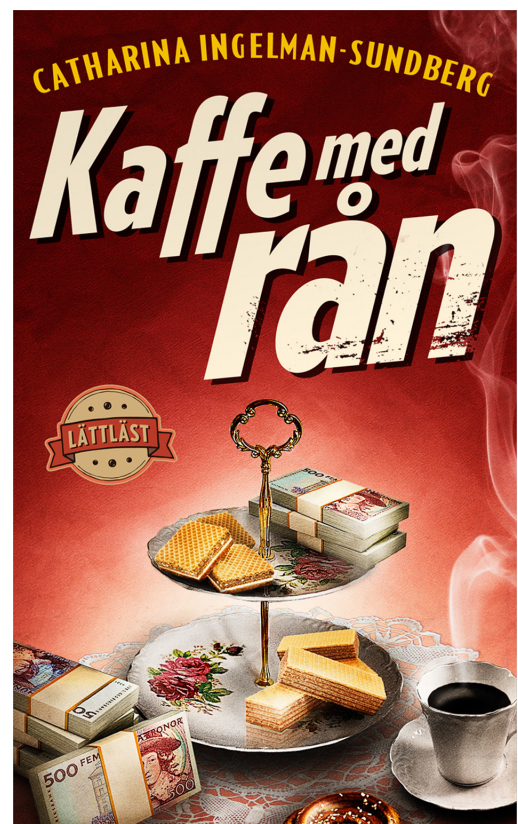
Årskurs: 7-9, Gym, Vux

Lektionstyp: reflektion och diskussion, skrivuppgift

Lektionsåtgång: 2-5

Läsförståelsefrågor

1. Hur känner Märtha, Snillet, Anna-Greta, Krattan och Stina varandra?
2. Varför bestämmer de sig för att begå brott?
3. Var gömmer de tavlorna som de har stulit?
4. Hur åker pensionärsligan fast?
5. Hur upptäcker Petra Strand de stulna tavlorna?
6. Var hittar Märtha den andra shoppingvagnen med pengar?
7. Vad skulle Pensionärsligan ha alla de där tavlorna de målade själva till?
8. Vad händer med pengarna i stupröret på Grand Hotel?

Funderingsfrågor

Diskutera:

1. Är det rätt att begå brott för ett gott syfte?

Gör Pensionärsligan rätt?

Är det någon moralisk skillnad på att stjäla tavlorna från Nationalmuseum och pengar från värdetransporten?

2. Behandlar vi gamla människor för dåligt i Sverige idag? Hur är det i er kommun?

Skrivövning

Välj någon av personerna Ingmar Mattsson, Syster Barbro, Juro och Liza. Vad får du reda på om din person i boken? Vad är ditt intryck av personen, hur är han eller hon?

En dag händer något som får din person att förändras totalt. Vad är det som händer?

Skriv en kort text om din persons förändring.

Älgstek och hummer

Hon hade jobbat på bank i hela sitt liv och förstod att man måste gå med vinst.

- Det blir nog bättre så småningom, sa hon.
- Bättre? Inte fan heller, muttrade Krattan. De svinen höjer avgiften hela tiden, men det får vi ingenting för.
- Vi måste kräva förbättringar, sa Märtha. Vi börjar med maten.

Sedan berättade Märtha om den plan hon hade tänkt ut.

Märtha hyssjade åt de andra.
Sedan satte hon en nyckel i låset.
Den hade hon tagit i personalens nyckelskåp.
Hon vred runt och dörren gick upp.

- Som jag trodde. Huvudnyckeln.
Då går vi in, men glöm inte att vara tysta.
- Tänk om vi blir upptäckta, sa Stina ängsligt.
- Vi får smyga och vara tysta, sa Anna-Greta högt.

Hon hörde lite dåligt och pratade därför alltid med väldigt hög röst. Utan att veta om det själv.

De fem drog sina rollatorer in i rummet.
På skrivbordet låg några mappar i prydlig ordning.

- Det här ser ut som kontoret, sa Märtha. Köket är nog där borta.

Hon gick först och drog för gardinerna.

- Nu får ni tända!

Lamporna blinkade till.
De såg ett stort rum med kylskåp och frys.
Vid fönstret stod ett matbord med sex stolar.

- Märtha öppnade dörren till kylskåpet.
På hyllorna fanns kyckling, oxfilé, lammstek och flera sorters ost.
I frysen låg älgstek och hummer.
- De stirrade utan att få fram ett ord.
Krattan tog sig åt hjärtat och suckade.
- Ingen märker om vi tar lite och lagar till, sa Märtha.
  - Men vi kan väl inte stjåla deras mat? sa Stina.
  - Vi stjal inte.
  - Vi tar bara det vi har betalat för.
- Snillet var en duktig kock.
Han plockade fram kyckling, ris, kryddor och mjöl.
- Vi behöver ett gott vin till såsen också, sa han.
- Mat utan vin är som en bil utan hjul.
- Han tog två flaskor vin av det finaste märket.
- Dem kan vi inte ta, sa Märtha.
  - Då blir vi upptäckta.
- Snillet la handen på Märthas axel.
- När vi har druckit upp vinet håller vi rödbetsaft i flaskorna, sa han.
- Snillet hade alltid lösningar på allt.
Det gillade Märtha.
- Alla hjälptes åt.
Märtha ställde kycklingen i ugnen.
Snillet lagade en läcker sås.
Krattan gjorde en härlig sallad.
Anna-Greta dukade och kokade ris.
Stina skivade gurka. Det var allt hon kunde.
Hon var en överklassdam som alltid haft hjälp med hushållet.
- Snart spred sig en ljuvlig doft i köket.
- Krattan serverade vin.
Han hade blå kavaj och halsduk av siden.
Han var nykammad och luktade gott.
När Stina märkte att Krattan gjort sig extra fin målade hon läpparna i smyg.
- Vännerna i körgänget pratade och skrattade.
De åt och drack.
- Mellan tuggorna skålade de och sjöng högt.
Snillet hittade en flaska gammal fin champagne.
Den fick också gå runt.
- Stina höjde sitt glas.
- Skål! Det här gör vi om! Minst en gång i veckan.
- Alla skålade.
Så höll de på ända tills de började sluddra och deras ögon nästan föll ihop.
Det var ett varningstecken, och Märtha insåg faran.
- Nu måste vi diska och göra rent, sa hon.
  - Så att ingen ser att vi har varit här.

Brummande björnar

Märtha märkte att hon pratade skånska.
Det gjorde hon bara när hon var mycket trött.

– Om du är trött kan du vila på min arm, sa Snillet.

Han klappade henne vänligt på kinden.
Märtha lutade huvudet mot hans arm och somnade.
Trots att hon inte borde.

Nästa morgon kom Ingmar Mattson till jobbet.
Han var direktör för AB Diamanten som ägde servicehuset.

Ingmar gick upp till sitt kontor på övervåningen.
Då märkte han att köksdörren stod öppen.
Inifrån köket hördes underliga ljud.
Det lät som brummande björnar.

– Vad i hela friden, muttrade han.

Sedan snubblade han på en rollator och föll.
Han svor och reste sig.
Det han såg gjorde honom förbluffad.

Runt köksbordet sov fem av Diamantens åldringar.
På bordet stod tallrikar med matrester
och urdruckna vinglas. Kylskåpsdörren stod på vid gavel.

Det här gick verkligen inte för sig.
Åldringarna måste lyda.
De fick absolut inte springa omkring hur som helst
och äta upp andras dyra mat.
Direktör Mattson tänkte att de gamla var i dåligt skick.
De verkade vara både olydiga och förvirrade.
Det här måste han be syster Barbro ta hand om.

Röda och ljusblå tabletter

Syster Barbro öppnade dörren till förrådet.

Hon tog fram en vagn och ställde mediciner på en bricka.

Hon måste hålla reda på piller till alla de tjugotvå gamlingarna.

Direktör Mattson var noga med medicinerna.

Numera fick alla röda tabletter. De var lugnande och hjälpte de gamla att sova.

Direktör Mattson hade bestämt att alla skulle få ljusblå tabletter också, för att äta mindre.

– Då behöver vi inte köpa så mycket mat, sa han.

Syster Barbro beundrade direktören.

Han var några kilo för tung.

Men han var rik och hade makt.

Syster Barbro förstod att Mattson skulle kunna hjälpa henne i livet.

Ingmar Mattson var gift, men syster Barbro var kär.

De hade inlett ett förhållande.

Nu hade han lovat henne en semesterresa.

Syster Barbro delade ut alla medicinerna.

Sedan ställde hon vagnen i förrådet igen.

– I morgon, tänkte hon.
I morgon får vi äntligen rå om varandra,
jag och Ingmar.